EIROPAS PARLAMENTS 2009 - 2014

Reģionālās attīstības komiteja

2013/2008(INI)

13.11.2013

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par Eiropas Komisijas 7. un 8. progresa ziņojumu par ES kohēzijas politiku un 2013. gada stratēģisko ziņojumu par programmu īstenošanu 2007.–2013. gadā (2013/2008(INI))

Reģionālās attīstības komiteja

Referente: *Vilja Savisaar-Toomast*

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS 3

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par Eiropas Komisijas 7. un 8. progresa ziņojumu par ES kohēzijas politiku un 2013. gada stratēģisko ziņojumu par programmu īstenošanu 2007.–2013. gadā

(2013/2008(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Komisijas 2011. gada 24. novembra "Septīto progresa ziņojumu par ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju" (COM(2011)0776) un tam pievienoto dienesta darba dokumentu (SEC(2011)1372),

– ņemot vērā Komisijas 2013. gada 26. jūnija "Astoto progresa ziņojumu par ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju — krīzes reģionālā un pilsētu dimensija" (COM(2013)0463) un tam pievienoto dienesta darba dokumentu (SEC(2013)0232),

– ņemot vērā Komisijas 2013. gada 18. aprīļa ziņojumu „Kohēzijas politika — 2013. gada stratēģiskais ziņojums par programmu īstenošanu 2007.–2013. gadā” (COM(2013)0210) un tam pievienoto dienesta darba dokumentu (SWD(2013)0129),

– ņemot vērā Komisijas 2011. gada 6. oktobra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, uz kuriem attiecas vienotais stratēģiskais satvars, un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (COM(2011)0615),

– ņemot vērā 2009. gada 11. marta rezolūciju par kohēzijas politiku: ieguldījums reālajā ekonomikā[1],

– ņemot vērā 2010. gada 7. oktobra rezolūciju par ES kohēzijas un reģionālo politiku pēc 2013. gada[2],

– ņemot vērā 2010. gada 20. maija rezolūciju par kohēzijas politikas ieguldījumu Lisabonas mērķu un stratēģijas „Eiropa 2020” mērķu sasniegšanā[3],

– ņemot vērā Komisijas 2011. gada 6. oktobra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par īpašiem noteikumiem attiecībā uz Eiropas Reģionālās attīstības fondu un mērķi „Ieguldījums izaugsmei un nodarbinātībai” un par Regulas (EK) Nr. 1080/2006 atcelšanu (COM(2011)0614),
– ņemot vērā RK uzraudzības ziņojumu par stratēģiju “Eiropa 2020", Reģionu komiteja, 2013. gada oktobris,

[1] OV C 87 E, 1.4.2010., 113. lpp.
[2] OV C 371 E, 20.12.2011., 39. lpp.
[3] OV C 161 E, 31.5.2011., 120. lpp.

– ņemot vērā Komisijas Reģionālās un pilsētvides ģenerāldirektorāta un Nodarbinātības, sociālo lietu un vienlīdzīgu iespēju ģenerāldirektorāta 2013. gada jūlija kopīgo dokumentu "ES kohēzijas politikas ieguldījums nodarbinātībā un izaugsmē Eiropā",

– ņemot vērā Parlamenta publicēto pētījumu „Kohēzijas politika pēc 2013. gada — tiesību aktu priekšlikumu kritisks novērtējums”, 2012. gada jūnijs,

– ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,

– ņemot vērā Reģionālās attīstības komitejas ziņojumu un Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas atzinumus (A7-0000/2013),

A. tā kā empīriski pierādījumi apliecina, ka ekonomikas un finanšu krīze ir apturējusi vai pat apvērsusi konverģences procesu, tādējādi padziļinot atšķirības starp reģioniem un pārtraucot ilgstošu laikposmu, kurā reģionālās atšķirības, kas izteiktas IKP uz vienu iedzīvotāju, ir konsekventi samazinājušās, vienlaikus smagāk skarot Savienības vājākos reģionus;

B. tā kā publisko resursu apjoms dalībvalstīs un ES līmenī ir samazinājies un ir pakļauts aizvien lielākam spiedienam un krīze un tai sekojošā lejupslīde, kā arī valsts parāda krīze vairākās dalībvalstīs ir likusi tām īstenot nozīmīgas un padziļinātas strukturālās reformas, lai atjaunotu cenu konkurētspēju un fiskālo ilgtspējīgumu, tādējādi novedot pie galvenokārt izaugsmi veicinošu izdevumu samazinājumiem;

C. tā kā fiskālās konsolidācijas politika ir palielinājusi kohēzijas politikas kā publisko ieguldījumu avota nozīmi, īpaši vietējā līmenī, jo šī politika aptver vairāk nekā pusi no valsts ieguldījumiem nozīmīgā skaitā dalībvalstu un reģionu;

D. tā ieguldījumam stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanā ir ļoti spēcīga reģionālā dimensija, kas būtu jāņem vērā, sagatavojot un īstenojot nākamās paaudzes programmas saskaņā ar kohēzijas un citiem ES ieguldījumu politikas virzieniem;

E. tā kā kohēzijas politikā uzsvars līdz šim ir likts nevis uz apguvi, bet uz mērķu noteikšanu un to īstenošanas uzraudzību un novērtēšanu, jo uzraudzības un novērtēšanas sistēmas nav pilnībā izpildījušas savu uzdevumu uzlabot diferencētu mērķu noteikšanu saskaņā ar reģionālajām īpašībām, iezīmēm un vajadzībām;

F. tā kā kohēzijas politika joprojām būs ES publiskā finansējuma galvenais avots saistībā ar daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam un tā kā kohēzijas politikas jaunais satvars liek visu uzsvaru uz nepieciešamību koncentrēt ieguldījumus tajās dažās jomās, kas tiek uzskatītas par vissvarīgākajām, piemēram, nodarbinātībā (jo īpaši jauniešu nodarbinātībā), apmācībā un izglītībā, MVU, inovācijās, enerģētikā, vidē, pilsētvides attīstībā un pilsētās;

G. tā kā partnerība un daudzlīmeņu pārvaldība ir horizontāli vispārēji principi, ar kuriem tiek īstenota Savienības stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei saistībā ar kohēzijas politikas nākamo tiesisko regulējumu,

1. uzskata, ka nav pietiekamu pierādījumu par to, ka budžeta konsolidācijas politika pati par sevi ir nepietiekama, lai palielinātu izaugsmi un veicinātu ieguldījumus, kas rada

kvalitatīvas un ilgtspējīgas darbavietas un prasa arī veikt pasākumus ekonomikas atbalstam un joprojām trauslā un lēnā progresa veicināšanai, lai virzītos uz ekonomikas atveseļošanu;

2. pauž bažas par pietiekamu publisku finanšu resursu trūkumu, jo īpaši vietējā līmenī, lai pienācīgi īstenotu stratēģiju "Eiropa 2020", ekonomikas krīzes ietekmes dēļ, kā arī tāpēc, ka ievērojams skaits mazāk attīstītu dalībvalstu un reģionu ir ļoti atkarīgi no kohēzijas politikas finansējuma;

3. uzskata — lai gan kohēzijas politikai piešķirtie resursi nākamajā daudzgadu finanšu shēmā ir salīdzinoši nelieli salīdzinājumā ar vietējām vajadzībām, lielākas efektivitātes un sinerģijas starp ES budžetu un dalībvalstu budžetiem nodrošināšana joprojām var būt nozīmīga izaugsmes veicināšanas politikas svira;

4. uzskata — lai gan saskaņošana ar stratēģiju "Eiropa 2020" ir būtiska, ir ārkārtīgi svarīgi neatkāpties no ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķiem, kas krīzes dēļ ir nopietni apdraudēti; aicina izšķirīgi rīkoties, lai saglabātu kohēziju, un likt uzsvaru uz ieguldījumiem infrastruktūras projektos svarīgākajās nozarēs, piemēram, transportā, telekomunikācijās un enerģētikā;

5. uzskata — neskatoties uz to, ka vietējās un reģionālās iestādes ir iesaistītas partnerības nolīgumu sagatavošanā, ir jāveic turpmāki pasākumi, lai nostiprinātu kohēzijas politikas, stratēģijas "Eiropa 2020" un Eiropas semestra pārvaldības sistēmas teritoriālo dimensiju, nodrošinot reālu koordināciju un papildināmību starp dažādajiem pārvaldības līmeņiem, no vienas puses, un šajos līmeņos noteikto prioritāšu atbilstību vajadzībām un īpatnībām, kas noteiktas valsts, reģionālajā un vietējā līmenī, no otras puses, vienlaikus attiecīgā gadījumā ļaujot dažus politikas jautājumus risināt lejupvērstā veidā;

6. uzskata, ka kohēzijas politika vislabāk var sniegt stratēģijai "Eiropa 2020" vajadzīgo teritoriālo dimensiju, lai novērstu ļoti būtiskās attīstības atšķirības Savienībā un dalībvalstīs, kā arī uzskata — institucionālo spēju atšķirības neļauj dažādiem reģioniem vienādi izmantot attiecīgos mērķus kā atsauci;

7. pauž īpašas bažas par to, ka krīzes dēļ ir ievērojami palielinājies to iedzīvotāju skaits, kurus apdraud nabadzība vai sociālā atstumtība, jo īpaši konverģences reģionos un pilsētās, un uzskata, ka ir steidzami jārisina šīs problēmas, kas nodara smagu kaitējumu kohēzijai starp reģioniem un var apdraudēt Savienības konkurētspēju vidējā un ilgā termiņā, liekot uzsvaru uz politikas virzieniem, kuri nodrošina ilgtspējīgu un kvalitatīvu nodarbinātību un sociālo integrāciju;

8. uzsver ESF lomu cilvēku kapitāla atšķirību mazināšanā starp reģioniem un saistībā ar stratēģijas "Eiropa 2020" sociālās dimensijas īstenošanu, jo šis fonds vienlaikus ar ERAF sniedz būtisku ieguldījumu, lai īstenotu dažas Savienības pašreizējās lielās prioritātes, proti, veicinātu jauniešu nodarbinātību un darba tirgu, sekmētu ilgtspējīgu attīstību un izaugsmi, samazinātu tādu personu skaitu, kuras priekšlaicīgi pārtrauc mācības, un apkarotu nabadzību, diskrimināciju un sociālo atstumtību;

9. tomēr atgādina — lai gan pastāv būtiski pierādījumi par to, ka kohēzijas politikas īstenošana ir paātrinājusies un ka attiecīgās programmas ir sniegušas būtisku ieguldījumu

daudzās jomās, kurās ir nepieciešami ieguldījumi ekonomikas modernizācijai un konkurētspējai, piemēram, pētniecībā un attīstībā, atbalstā MVU, industrializācijas atjaunošanā, sociālajā integrācijā, izglītībā un apmācībā, daudzas dalībvalstis riskē nepabeigt savu programmu īstenošanu līdz pašreizējā plānošanas perioda beigām;

10. mudina dalībvalstis izpētīt sinerģijas iespējas starp kohēzijas politikas finansējumu un citiem ES finansējuma avotiem (proti, attiecībā uz *TEN-T*, *TEN-E, CEF* un citām programmām), kā arī Eiropas Investīciju bankas un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas sniegto finansējumu; prasa dalībvalstīm vienkāršot un uzlabot piekļuvi pieejamam finansējumam, lai veicinātu, ka MVU, vietējās pašvaldības un citi ieinteresētie saņēmēji to izmanto;

11. lai gan ir skaidrs, ka novērtējumam ir svarīga loma politikas debatēs un pieredzes gūšanā, pauž bažas par to, ka datu trūkums un daudzos gadījumos neiespējamība tos apkopot neļauj pienācīgi uzraudzīt reģionālajā un vietējā līmenī gūtos panākumus virzībā uz noteiktajiem mērķiem, un uzskata, ka ir jāpiešķir prioritāte reģionālās statistikas paplašināšanai un atjaunināšanai un datu kvalitātes uzlabošanai;

12. uzskata, ka progresa ziņojumi nesniedz pilnīgu ainu par kohēzijas politikas īstenošanā un noteikto mērķu sasniegšanā gūtajiem panākumiem vai nu attiecīgajā līmenī nepieejamo datu dēļ, vai arī nepietiekami skaidras saiknes dēļ starp sniegtajiem statistikas datiem un novērtējamiem kohēzijas politikas rezultātiem;

13. prasa Komisijai un dalībvalstīm nolūkā uzlabot plānošanas un īstenošanas kvalitāti pilnībā izmantot uzraudzības un novērtēšanas līdzekļus, kas pieejami saistībā ar jauno tiesisko regulējumu;

14. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai un dalībvalstīm.